

Oceny roku 2015 i przewidywania na rok 2016

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Podobnie jak w latach ubiegłych prosiliśmy naszych respondentów o podsumowanie minionego roku i przewidywania na rok następny¹. Oceny roku 2015 i prognozy na rok 2016 dotyczyły spraw osobistych, rodzinnych oraz zawodowych, a także sytuacji w kraju i na świecie.

OCENY ROKU 2015

Większość badanych ocenia ubiegły rok jako dobry dla nich samych (59%) oraz ich rodzin (58%). Oceny minionego roku w wymiarze osobistym są najlepsze z dotychczas notowanych, a więc od 1989 roku.

Oceny 2015 roku w wymiarze osobistym zależą przede wszystkim od położenia społeczno-ekonomicznego. Za dobry dla siebie osobiście i dla swojej rodziny uważają go głównie osoby z wykształceniem wyższym, badani stosunkowo dobrze sytuowani: o miesięcznych dochodach *per capita* w wysokości 2000 zł i więcej oraz respondenci zadowoleni z materialnych warunków swojego gospodarstwa domowego. W grupach społeczno-zawodowych są to przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, właściciele firm, a także średni personel, technicy oraz uczniowie i studenci. Ubiegły rok jako zły zdecydowanie najczęściej oceniają osoby określające swoje warunki materialne jako złe oraz bezrobotni.

Jak wynika z zebranych deklaracji, dla zakładów pracy miniony rok nie był wprawdzie aż tak dobry jak 2014, jednak także należał do najbardziej udanych w ciągu ostatnich dwudziestu siedmiu lat. Jako dobry dla ich miejsc pracy określa go 58% pracujących. Kondycję swoich zakładów pracy dobrze ocenia zarówno większość zatrudnionych w sektorze publicznym, jak i większość pracujących w sektorze prywatnym i mieszanym (w spółkach właścicieli prywatnych i państwa). Mniej zadowoleni są pracujący w gospodarstwach rolnych, którzy sytuację w swoim miejscu pracy oceniają na ogół jako przeciętną – ani dobrą, ani złą.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (307) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–10 grudnia 2015 roku na liczącej 989 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Jaki był mijający rok dla*:	Wskazania dotyczące roku:																										
	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15
	w procentach																										
- Pana(i) rodziny																											
Dobry	42	33	18	17	18	22	34	41	43	40	38	31	38	35	34	35	51	49	52	55	48	50	50	47	47	54	58
Ani dobry, ani zły	43	40	44	44	50	50	51	44	43	43	45	46	46	42	42	42	37	39	35	33	36	39	38	36	36	34	32
Zły	14	25	36	38	32	27	14	14	14	17	16	22	16	23	24	22	12	12	12	12	16	11	12	16	16	12	11
- Pana(i) osobiście																											
Dobry	42	36	22	20	23	26	36	42	45	44	41	34	44	37	38	40	52	50	53	56	50	52	53	49	50	56	59
Ani dobry, ani zły	39	35	37	38	41	44	43	39	37	35	40	39	38	36	34	34	30	34	32	28	32	32	31	33	32	29	28
Zły	18	28	41	41	36	29	20	18	18	21	19	28	17	27	28	25	17	16	15	17	18	16	16	18	18	15	14
- Pana(i) zakładu pracy**																											
Dobry	28	30	18	22	26	31	41	46	42	37	35	31	31	39	39	45	53	59	56	61	53	54	55	54	52	62	58
Ani dobry, ani zły	35	23	21	32	33	36	35	31	32	30	33	35	34	26	30	29	26	26	26	23	30	30	26	29	27	25	28
Zły	23	40	57	41	36	30	19	20	22	31	26	31	31	30	27	20	16	12	12	12	15	12	15	14	17	10	10
Trudno powiedzieć	13	6	3	5	5	4	5	3	4	2	5	3	4	5	4	6	5	4	6	4	2	4	4	3	4	3	3
- Polski																											
Dobry	62	27	12	9	14	17	28	34	31	31	20	16	8	14	12	21	26	32	35	32	29	24	28	20	22	38	31
Ani dobry, ani zły	19	30	28	33	41	46	45	48	39	46	44	43	32	39	34	36	47	39	36	46	39	34	38	38	37	36	43
Zły	13	32	53	53	36	26	18	12	21	16	31	33	55	41	48	36	19	23	24	19	29	38	24	32	33	19	20
Trudno powiedzieć	5	11	6	5	9	11	9	6	9	7	5	9	5	6	6	7	8	7	5	4	3	4	10	10	8	7	6
- świata																											
Dobry	61	37	22	12	12	14	20	24	30	23	14	16	6	11	8	12	17	25	30	24	16	21	12	14	18	25	13
Ani dobry, ani zły	20	24	28	25	30	33	34	42	35	37	38	43	22	27	28	32	34	35	38	43	37	43	30	37	36	30	28
Zły	6	17	33	50	41	37	29	21	17	26	37	24	67	51	52	44	38	25	16	27	38	25	46	35	31	33	50
Trudno powiedzieć	13	21	16	13	17	16	17	13	18	13	11	18	5	11	12	12	11	14	15	7	9	11	12	14	15	13	9

* Badani oceniali miniony rok według siedmiostopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. W tabeli w wierszu „dobry” zsumowano odpowiedzi od 1 do 3, a w wierszu „zły” – od 5 do 7

** Odpowiadali tylko aktywni zawodowo

Oceny minionego roku dla Polski są zdecydowanie bardziej umiarkowane niż w sferze prywatnej i zawodowej. Największa część badanych (43%) uważa, że rok 2015 był dla naszego kraju taki sobie – ani dobry, ani zły. Blisko jedna trzecia (31%) ocenia go jako dobry dla Polski, a jedna piąta (20%) – jako zły.

Najgorzej wypadają oceny minionego roku dla świata – jako zły określa go połowa badanych (50%). Tylko 13% respondentów uważa, że 2015 rok był dobry dla świata. Do tak negatywnego podsumowania minionego roku przyczyniły się zapewne m.in. niedawne zamachy terrorystyczne w Paryżu.

PRZEWIDYWANIA NA ROK 2016

Polacy są umiarkowanymi optymistami, jeśli chodzi o prognozy na rok 2016 dotyczące ich życia osobistego i rodzinnego – spodziewają się, że będzie on przynajmniej nie gorszy niż poprzedni. Ponad dwie piąte badanych oczekuje, że ten rok będzie dla nich (45%) i dla ich rodzin (44%) lepszy od ubiegłego. Pozostali przewidują na ogół, że będzie taki sam jak rok 2015 (po 36%). O ile oceny minionego roku wiążą się przede wszystkim ze statusem społeczno-ekonomicznym (w tym głównie z sytuacją materialną), o tyle przewidywania dotyczące życia osobistego i rodzinnego zależą najczęściej od wieku. Młodszy respondenci patrzą w przyszłość z większym optymizmem niż starsi.

Pracujący równie często spodziewają się, że dla ich zakładów pracy rok 2016 będzie taki sam jak miniony (40%), co sądzą, że będzie lepszy (40%). Stosunkowo nieliczni (8%) przewidują pogorszenie w sferze zawodowej.

Większy niepokój budzi rozwój sytuacji w Polsce. Chociaż największa część badanych (37%) spodziewa się, że 2016 rok będzie dla naszego kraju lepszy niż miniony, blisko jedna czwarta (24%) obawia się, że będzie gorszy. Pesymistyczne przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji w Polsce wyrażane są zdecydowanie częściej niż rok wcześniej. Poprawy sytuacji w kraju spodziewają się przede wszystkim badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (54%). Natomiast wśród osób o orientacji lewicowej niemal dwukrotnie częstsze są obawy (41%) niż nadzieje (22%).

Najgorsze są prognozy dla świata. Nieco więcej respondentów spodziewa się pogorszenia sytuacji na świecie (29%) niż jej poprawy (27%). Także w tym wymiarze w porównaniu z poprzednim pomiarem wyraźnie przybyło obaw.

Tabela 2

Jaki będzie następny rok dla*:	Wskazania dotyczące roku:																									
	'91	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16
w procentach																										
- Pana(i) rodziny																										
Lepszy	41	29	16	37	25	39	40	30	35	31	28	26	29	27	33	54	41	50	41	42	42	23	29	38	43	44
Taki sam	19	31	31	36	42	36	36	26	38	40	43	40	44	41	44	32	42	33	39	42	34	38	40	42	42	36
Gorszy	19	22	41	14	16	10	8	33	15	18	17	24	19	20	12	5	7	6	14	10	15	28	23	11	5	9
Trudno powiedzieć	21	18	12	13	17	15	15	11	12	10	12	10	8	12	13	10	10	10	7	6	9	11	8	9	10	11
- Pana(i) osobiście																										
Lepszy	42	30	18	39	28	41	43	30	37	34	30	29	32	30	35	54	44	50	44	45	44	26	34	41	46	45
Taki sam	20	28	28	34	39	34	32	28	36	37	40	38	40	38	42	32	39	33	36	38	33	35	37	38	39	36
Gorszy	18	23	42	14	17	12	10	31	17	19	16	22	19	22	14	5	8	8	13	10	14	28	20	12	6	8
Trudno powiedzieć	19	18	12	13	16	13	15	12	10	11	13	11	9	10	10	9	9	9	7	7	9	11	9	9	9	11
- Pana(i) zakładu pracy**																										
Lepszy	32	24	16	33	32	39	39	32	33	33	26	22	28	25	30	47	41	46	42	41	40	23	29	40	43	40
Taki sam	18	25	25	33	34	30	34	28	28	31	36	35	38	38	38	35	41	32	35	41	41	42	41	38	37	40
Gorszy	21	29	42	19	14	13	10	24	24	23	21	27	23	24	16	7	8	6	14	9	11	22	22	12	8	8
Trudno powiedzieć	27	21	17	15	19	18	17	16	15	13	18	15	11	14	16	11	9	16	8	9	8	13	8	10	12	12
- Polski																										
Lepszy	44	35	21	44	33	41	41	37	41	30	26	27	30	28	35	49	41	62	34	42	44	20	20	36	40	37
Taki sam	11	22	21	24	30	21	29	18	26	33	36	27	31	28	34	29	33	21	35	35	28	26	31	35	35	23
Gorszy	18	19	40	12	12	16	8	25	16	23	20	30	25	29	16	9	10	5	21	13	16	39	33	16	9	24
Trudno powiedzieć	27	24	18	20	25	22	22	20	18	15	18	15	15	15	15	13	17	12	10	10	12	15	16	13	16	16
- świata																										
Lepszy	39	35	22	36	30	40	38	33	38	29	25	29	28	26	36	43	40	49	36	43	40	17	21	36	35	27
Taki sam	13	25	24	25	29	24	31	28	28	34	38	26	31	31	30	31	32	29	33	34	31	25	31	34	33	24
Gorszy	10	9	25	11	10	8	5	9	9	17	12	25	21	21	13	7	7	4	19	10	13	39	27	12	13	29
Trudno powiedzieć	37	31	29	28	31	28	26	29	25	19	25	20	20	23	21	18	21	18	12	13	16	19	21	18	19	20

* Badani odpowiedzi używając siedmiostopniowej skali: 1 – o wiele lepszy niż rok 2015, 2 – lepszy, 3 – nieco lepszy, 4 – taki sam, 5 – nieco gorszy, 6 – gorszy, 7 – dużo gorszy niż rok 2015. W tabeli w wierszu „lepszy” zsumowano odpowiedzi od 1 do 3, a w wierszu „gorszy” – od 5 do 7

** Odpowiadali tylko aktywni zawodowo

W społecznych opiniach dotyczących 2015 i 2016 roku wyraźnie widoczny jest rozdźwięk między dwiema sferami życia – sferą prywatną (życiem osobistym, rodzinnym i zawodowym) a sferą publiczną. O ile życie prywatne i zawodowe jest źródłem satysfakcji i budzi nadzieje na przyszłość, o tyle rozwój sytuacji w kraju oraz, przede wszystkim, na świecie – martwi i wywołuje obawy. Kontrast między obiema sferami życia jest tym bardziej widoczny, że miniony rok był dla Polaków i ich rodzin najlepszy, poczynając od 1989 roku, a dla ich zakładów pracy – jednym z najlepszych. Odwrotnie dla świata – rok 2015 był jednym z gorzej ocenianych. Ponadto – w odczuciu społecznym – nie wskazuje na to, aby rozpoczynający się właśnie rok był dla świata lepszy niż ubiegły. Wyraźnie częstszy niż poprzednio jest także pesymizm w myśleniu o rozwoju sytuacji w Polsce w nowym roku.

Opracowała

Beata ROGUSKA